

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Krzysztof Napierski

Mława: pomnik mauzoleum Kalkówka

Publikowane od

27.05.2022 12:07:12

Żwirownia eksploatowana przed wojną – obecnie miejsce pamięci masowej zbrodni dokonanej przez Niemców na ludności Mławy i więźniach miejscowego obozu. Zamordowano tu z 17 na 18 stycznia 1945 r., w przeddzień wyzwolenia miasta, ponad 300 osób, w tym kobiety i dzieci.

17 stycznia 1945 r., w obliczu zbliżających się wojsk sowieckich, specjalna grupa operacyjna, w skład której wchodziłi żołnierze niemieccy, Gestapo i strażnicy więzienni, rozpoczęła likwidację więzienia mieszczącego się przy ul. Narutowicza. W kierunku żwirowni Kalkówka wywieziono osadzonych - Polaków - mieszkańców Mławy, żołnierzy Batalionów Chłopskich oraz grupę jeńców sowieckich, także napotkanych po drodze przechodniów. Wszyscy przetransportowani do żwirowni Kalkówka zostali rozstrzelani. Całą akcję zakończono do późnego wieczora.

Jedyną osobą, która ocalała z masakry, był Czesław Arabucki. Otrzymał dwa niecelne strzały. Całą noc spędził pod ciałami zabitych, zaś nad ranem został znaleziony w śniegu przez żołnierzy sowieckich, którzy udzielili mu pomocy.

Okolo 100 ofiar nadal spoczywa w mogile zbiorowej na miejscu zbrodni. Ponad dwieście ciał zostało rozpoznanych przez rodziny, zabranych i pogrzebanych w grobach rodzinnych.

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/arttykul/mlawa-pomnik-mauzoleum-kalkowka>